

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านต่างๆ ดังนี้คือ ด้านหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาและหนังสือเรียน วิธีสอน สื่อการสอน กิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและการประเมินผล และด้านความก้าวหน้าทางวิชาการของครูภาษาไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 85 โรงเรียน การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 595 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชั้น 1 ชุด สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูผู้สอนภาษาไทย แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบ
ทราวจำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการ
ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
แบ่งเป็น 4 ระดับ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบปลายเปิด
(Open end) ทอบได้โดยอิสระตามหัวข้อที่กำหนดให้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจแล้วนำ
มาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้กับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริงจำนวน 15 คน เพื่อค้นหาในการตอบ และปรับปรุง
แก้ไขให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร
ที่สุ่มไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งข้อมูลทางไปรษณีย์ และบางส่วนเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
แบบสอบถามที่ส่งไปถึงครูผู้สอนภาษาไทยได้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 94.59 แบบสอบถาม
ที่ส่งไปถึงหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยได้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 90.59

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS^X (Statistical Package for the Social Science-X) ทั้งนี้
แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)
แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean)
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วทดสอบความ
มีนัยสำคัญของแต่ละเรื่องและของแต่ละค่านโดยใช้ค่าที (t-test)
แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ของจำนวน
ผู้ตอบแบบสอบถาม

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เสนอในรูปตาราง ประกอบคำอธิบาย ส่วนตอนที่ 3 นำเสนอในรูปความเรียงซึ่งเรียงตามลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-35 ปี มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์เป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยหรือผู้ช่วยหัวหน้าหมวดวิชา 1-5 ปี สอนภาษาไทยมากกว่า 16 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่เคยอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรแต่ไม่เคยอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชา

1.2 ครูผู้สอนภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุระหว่าง 26-30 ปี มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยมาแล้ว 6-10 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สอนภาษาไทย 16-20 คาบต่อสัปดาห์ และสอนวิชาบังคับ หน้าที่พิเศษนอกจากการสอนและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคือเป็นที่ปรึกษาชุมนุมต่าง ๆ ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2524

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

2.1 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตร เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครู โดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ยกเว้นเรื่องการอธิบายให้ครูเข้าใจเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรที่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

2.2 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการด้านจุดประสงค์ ข้อที่ครูและหัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่า มีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การส่งเสริมให้ครูที่สอน

รายวิชาเดียวกันร่วมกันกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และทำแผนการสอน ข้อที่เห็นว่าการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่นๆคือ การชี้แจงให้ครูเข้าใจความแตกต่างของจุดประสงค์นำทางและจุดประสงค์ปลายทาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและหัวหน้าหมวดวิชาโดยเฉลี่ยแล้ว มีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ยกเว้นเรื่องการชี้แจงให้ครูเห็นความแตกต่างระหว่างจุดประสงค์รายวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้ การอธิบายให้ครูเข้าใจลักษณะของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การส่งเสริมให้ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และทำแผนการสอน ซึ่งมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการด้านเนื้อหาและหนังสือเรียน ข้อที่เห็นว่าการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การร่วมมือกับครูในหมวดวิชาพิจารณาเลือกซื้อและเลือกใช้หนังสือเรียน ข้อที่เห็นว่าการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่นๆคือ การชี้แจงให้ครูเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างถูกต้องก่อนที่จะสอน เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูโดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

2.4 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอน แต่ข้อที่เห็นว่าการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การแนะนำให้ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนสอน ข้อที่เห็นว่าการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่นคือ การเข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูโดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ข้อที่เห็นความเห็นแตกต่างกันคือ การแนะนำเทคนิคการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การแนะนำวิธีสอนที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม การแนะนำเกี่ยวกับการเล่าเรื่องและยกตัวอย่าง การแนะนำให้ครูสอนภาษาไทยให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น และการแนะนำให้ครูจัดสภาพห้องเรียนให้สอดคล้องกับวิธีสอน

2.5 ครูภาษาไทยเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการด้านสื่อการสอนส่วนหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยเห็นว่าการปฏิบัติมาก ข้อที่เห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การชี้แจงให้ครูเห็นประโยชน์ในการใช้สื่อการสอน ข้อที่เห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่นคือ การแนะนำให้ครูหาสถิติในการใช้สื่อการสอนแต่ละชนิด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูโดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

แต่มีความเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องการแนะนำครูให้ดูแลรักษาสื่อการสอน การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนใหม่ๆ การแนะนำการใช้ห้องโสตทัศนศึกษา การแนะนำรายชื่ออุปกรณ์ที่มีจำหน่าย การช่วยเหลือครูในการยืมสื่อการสอน

2.6 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการ คำนึงกิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรและข้อที่เห็นว่ามี การปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะทางภาษา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครู โดยเฉลี่ยแล้ว มีความเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ข้อที่เห็นมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติน้อยได้แก่ การชี้แจงให้ครูเข้าใจระเบียบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.7 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการ คำนึงการวัดและประเมินผล ข้อที่เห็นว่ามี การปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การชี้แจงให้ครูทำหลักฐานการวัดและประเมินผลอย่าง เรียบร้อย ส่วนข้อที่เห็นว่ามี การปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่นคือ การส่งเสริมให้ครูสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครู โดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ยกเว้นการ จัดหาระเบียบการวัดและประเมินผลและข้อทดสอบให้ครูศึกษา การชี้แจงให้เข้าใจการวัดและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่แตกต่างกัน

2.8 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการ คำนึงการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ข้อที่เห็นว่ามี การปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การส่งเสริมให้ครูเข้าประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ ข้อที่เห็นว่ามี การปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่นคือ การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครู โดยเฉลี่ยแล้ว มีความเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ยกเว้น การจัดให้มีการประชุมทางวิชาการในหมวดวิชาอย่างสม่ำเสมอ การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสรับผิดชอบงานวิชาการด้านอื่นนอกจากการสอน ที่มีความเห็นแตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

3.1 ก้านหลักสูตร หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ไม่สนใจศึกษาหลักสูตรภาษาไทยซึ่งมีเนื้อหากว้าง ยากแก่การตีความ ในการนำไปใช้ หากเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร มีการอบรมการใช้หลักสูตรน้อย หัวหน้าหมวดวิชาไม่แม่นยำในหลักสูตรและไม่มีเวลานิเทศแก่ครูในหมวดวิชา และเสนอแนะว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ควรร่วมประชุมปฏิบัติการกับครูในหมวดวิชาเพื่อปรับเนื้อหาในหลักสูตร ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดอบรมครูก้านหลักสูตร จักหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรมาใช้ในหมวดวิชาอย่างเพียงพอ ศึกษาเอกสารหลักสูตรและหาเวลานิเทศก้านหลักสูตรแก่ครูในหมวดวิชา

3.2 ก้านจุดประสงค์ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เห็นว่า จุดประสงค์วิชาภาษาไทยกว้าง ครูไม่เข้าใจจุดประสงค์รายวิชาและไม่เข้าใจ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ละโรงเรียนใช้จุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ตรงกัน ครูไม่สอนตามแผนการสอนที่จัดทำไว้ และเสนอแนะว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ควรสนับสนุนให้ครูเข้าอบรมเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนแล้วจักประชุมปฏิบัติการในหมวดวิชาให้ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์และทำแผนการสอน หัวหน้าหมวดวิชาควรให้การนิเทศแก่ครูเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างถูกต้องและจักหาเอกสารให้ค้นคว้าประกอบ

3.3 ก้านเนื้อหาและหนังสือเรียน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เห็นว่า ยังขาดแคลนหนังสือเรียนและคู่มือการใช้หนังสือ หนังสือเรียน มีเนื้อหาบางตอนไม่ถูกต้อง การพิมพ์บกพร่อง ครูไม่เข้าใจการใช้หนังสือเรียน เนื้อหาวิชาภาษาไทยความคำอธิบายรายวิชาไม่ชัดเจน ช้ำซาก และเสนอแนะว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ควรจักหาหนังสือเรียนให้นักเรียนยืมเรียน จักหาหนังสืออ้างอิงไว้ให้ครูค้นคว้า ร่วมกับครูในการเลือกใช้หนังสือเรียน ส่งเสริมให้ครูเขียนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาที่ไม่มีหนังสือเรียน และนิเทศครูในการเลือกเนื้อหาวิชาที่จะสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 **ก้านวิธีสอน** หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เห็นว่า ครูยังนิยมวิธีสอนแบบบรรยาย ซากเทคนิคการสอนใหม่ๆ ไม่สอนตามแผน การสอน และไม่ได้รับการนิเทศหรืออบรมเรื่องวิธีสอน และเสนอแนะว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยจึงควรส่งเสริมให้ครูได้เข้าอบรมเกี่ยวกับวิธีสอน จัดให้ครูได้ ศึกษารายวิธีสอน สนับสนุนครูให้ลองใช้วิธีสอนใหม่ ๆ แนะนำให้ครูและนักเรียน วางแผนการสอนร่วมกัน และเข้าเยี่ยมชั้นเรียนเสมอเพื่อให้คำแนะนำเพื่อให้ครูรู้สึก เคยชิน

3.5 **ก้านสื่อการสอน** หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เห็นว่า ไม่มีสื่อการสอนเพียงพอ สื่อการสอนหายาก ราคาแพง ครูขาดทักษะในการ ผลิตสื่อการสอน ขาดงบประมาณในการจัดหา และเสนอแนะว่า หัวหน้าหมวดวิชา ภาษาไทย จึงควรชี้ให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการใช้สื่อการสอนเพื่อสนับสนุนเรื่อง งบประมาณ ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้สื่อการสอนเพื่อกระตุ้นให้ครูร่วมกัน ผลิตสื่อการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและพยายามจัดให้มีศูนย์วัสดุภาษาไทย

3.6 **ก้านกิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร** หัวหน้า หมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เห็นว่า เวลาเรียนน้อย ยากแก่การจัดกิจกรรม ประกอบการสอน ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมประกอบการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงไม่สนับสนุน ครูผู้สอนไม่เข้าใจระเบียบการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร และเสนอแนะว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยควรพยายามชี้แนะเพื่อ ให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมและให้การสนับสนุน เสนอให้จัด การวางสอนวิชาภาษาไทย 2 คาบติดกัน เพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมประกอบ การสอน จัดหาคู่มือการจัดกิจกรรมให้ครูศึกษา ให้คำปรึกษาในการตั้งชุมนุม และ ประสานงานกับฝ่ายกิจกรรมโรงเรียนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของหมวดวิชา

3.7 **ก้านการวัดและประเมินผล** หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและ ครูภาษาไทย เห็นว่า นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผล เพราะมี โอกาสสอบแก้ตัว ครูไม่เข้าใจการออกข้อสอบตามจุดประสงค์ ไม่ได้ร่วมปรึกษากันใน การวางแผนการวัดผล การตีความระเบียบการวัดผลและถือปฏิบัติของแต่ละโรงเรียน ต่างกัน ข้อสอบที่ใช้อยู่ไม่ได้รับการวิเคราะห์ และเสนอแนะว่า หัวหน้าหมวดวิชาควรแนะ

ให้ครูออกข้อสอบให้ตรงตามจุดประสงค์ วางแผนร่วมกับครูในการสอบแก้ตัวและการสอนซ่อมเสริม และควรเสนอให้กลุ่มโรงเรียนจัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อออกข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบร่วมกัน

3.8 ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เห็นว่า ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเพราะไม่มีงบประมาณ และมีโครงการอบรมเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยน้อย ครูบางคนไม่กระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าความรู้ใส่ตัว ช่างเอกสาร คำว่าให้ครูได้ศึกษา และเสนอแนะว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยควรสนับสนุนให้ครูได้เข้าอบรมสัมมนา ศึกษางานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจัดหางบประมาณไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือให้ครูได้เข้าอบรมสัมมนา สนับสนุนให้ครูอาศึกษาคือ จัดหาเอกสารคำรามาวไว้ในหมวดวิชา และส่งเสริมครูที่ทำงานดีให้มีบทบาททางวิชาการในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยซึ่ง เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ส่วนมากเป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยสอนภาษาไทยมาแล้ว 6-10 ปี มีประสบการณ์การเป็นหัวหน้าหมวดวิชา 1-5 ปี สอนมากกว่า 16 คาบ เคยเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 หรือ พ.ศ. 2524 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ วงศ์สุวรรณ (2525 : 97) และงานวิจัยของจิรภา ลิ้มเลิศเสถียร (2528 : 24) ที่พบว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยเข้าร่วมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรพ.ศ. 2521 หรือหลักสูตรพ.ศ. 2524 มาแล้ว จากข้อมูลดังกล่าวย่อมแสดงว่าหัวหน้าหมวดวิชามีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์พอที่จะเป็นผู้นิเทศงานวิชาการแก่ครูในหมวดวิชาได้พอสมควร ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป ส่งเสริมให้หัวหน้าหมวดวิชาได้อบรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาแล้ว จะเป็นการเสริมให้หัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการได้ดียิ่งขึ้น และ ผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่เคยอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

2. ครูภาษาไทยซึ่ง เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี เช่นเดียวกันกับหัวหน้าหมวดวิชา ส่วนมากสอนภาษาไทยมาแล้ว 6-10 ปี สอน 16-20 คาบต่อสัปดาห์ เป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและสอนวิชาบังคับ หน้าที่พิเศษนอกจาก

การสอนและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคือเป็นที่ปรึกษาชุมนุมต่าง ๆ เคยเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาพ.ศ. 2521 หรือ พ.ศ. 2524 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภา ลิมป์เลิศเสถียร (2528 : 95) ที่พบว่าครูภาษาไทยส่วนมากเป็นหญิง วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สอนภาษาไทยมาแล้ว 6-10 ปี ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา สุวีริศนากร (2528 : 51) และสัจจา จันทรเจริญ (2526 : 139) ที่พบว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่สอน 16-20 คาบต่อสัปดาห์และเป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานอัตรากำลังในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำหนดไว้ว่าครูควรมีการสอนอยู่ระหว่าง 18-20 คาบต่อสัปดาห์

3. ด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีความเห็นสอดคล้องกับครูภาษาไทยว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานนี้เทศทางวิชาการด้านหลักสูตรมากซึ่งแสดงให้เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีความรู้ความสามารถในการใช้หลักสูตรได้ก็สามารถนิเทศครูในหมวดวิชาให้เข้าใจการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะการอธิบายให้ครูเข้าใจการใช้เอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัจจา จันทรเจริญ (2526 : 136) ที่พบว่าหัวหน้าหมวดวิชาให้คำแนะนำแก่ครูในหมวดวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรและจัดหาเอกสารการใช้หลักสูตรไว้พร้อมเสมอ มาก ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยจัดประชุมปฏิบัติการในหมวดวิชาและจัดโครงการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูมีชั่วโมงการสอนค่อนข้างมากต่อสัปดาห์ โดยเฉพาะหัวหน้าหมวดวิชาสอนมากกว่า 16 คาบต่อสัปดาห์ จึงทำให้การปฏิบัติงานนี้เทศด้านหลักสูตรเฉพาะเรื่องดังกล่าวน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนี้เทศทางวิชาการด้านหลักสูตร ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงว่าทั้ง 2 ฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้นเรื่องการอธิบายให้ครูเข้าใจการใช้เอกสารประกอบหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยยังไม่สามารถจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรให้กับครูอย่างเพียงพออันอาจจะมีผลทำให้การปฏิบัติงานของครูภาษาไทยไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

4. **ก้านจุกประสงค์** ผลการวิจัยพบว่าทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการก้านจุกประสงค์มาก และข้อที่เห็นว่ามี การปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก คือ การส่งเสริมให้ครูที่สอนวิชาเดียวกันร่วมกันกำหนดจุกประสงค์การเรียนรู้และทำแผนการสอน ย่อมแสดงให้เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยตั้งใจปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการก้านนี้มากและศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษาต่าง ๆ ก็พยายามจัดประชุมปฏิบัติการให้ครูได้ฝึกกำหนดจุกประสงค์การเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ครูภาษาไทยย่อมจะปฏิบัติงานวิชาการก้านจุกประสงค์การเรียนรู้การสอนไต่ที ดังงานวิจัยของ จิรภา ลิ้มป์เลิศเสถียร (2528 : 96) ที่พบว่า ครูภาษาไทยดำเนินการตามหลักการก้านจุกประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการก้านจุกประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย พบว่ามีความเห็นแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า แม้ครูจะเห็นว่าหัวหน้าหมวดภาษาไทยปฏิบัติงานนิเทศก้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากแล้ว ครูก็ยังต้องการการนิเทศก้านจุกประสงค์การเรียนรู้การสอนมากกว่าที่เป็นอยู่ จะเห็นได้จากรายชื่อที่หัวหน้าหมวดวิชาและครู มีความเห็นแตกต่างกันคือ การอธิบายให้ครูเห็นความสำคัญของจุกประสงค์รายวิชา การชี้แจงให้ครูเข้าใจความแตกต่างของจุกประสงค์นำทางและปลายทาง การส่งเสริมให้ครูฝึกเขียนจุกประสงค์การเรียนรู้จากจุกประสงค์รายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศิยา โสรัจสุขะโต (2524 : 89) ที่พบว่า การนิเทศที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดของครูในก้านจุกประสงค์คือการส่งเสริมให้ครูที่สอนวิชาเดียวกันประชุมปฏิบัติการเพื่อเขียนจุกประสงค์เชิงพฤติกรรมวิชานั้น ๆ ร่วมกัน และที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูภาษาไทยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจวิธีกำหนดจุกประสงค์การเรียนรู้ซึ่งเป็นจุกประสงค์เชิงพฤติกรรมเท่าที่ควร

5. **ก้านเนื้อหาและหนังสือเรียน** ผลการวิจัยพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการก้านเนื้อหาและหนังสือเรียนมาก โดยเฉพาะในเรื่องการพิจารณาเลือกหนังสือเรียนร่วมกับครูผู้สอน มีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูจิต อาศัยบุญ (2519 : 99) และ สัจจา จันทรเจริญ (2526 : 141) ที่พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาเลือกหนังสือเรียน

มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทยเล็งเห็นประโยชน์ของหนังสือเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทยและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการด้านเนื้อหาและหนังสือเรียนของหัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทย พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งโดยส่วนรวมและในรายช้อย่อย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทยมีความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชาและหนังสือเรียนดีมาก จึงปฏิบัติงานนิเทศด้านนี้ได้มากซึ่งย่อมมีผลดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทย เหมาะสมกับฐานะผู้นิเทศในมหาวิทยาลัย

6. ด้านวิธีสอน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งหัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทยปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอนน้อย แสดงว่าปริมาณการนิเทศที่ครูได้รับในค่านี้น้อยเกือบทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูจิต อาศัยบุญ (2519 : 99) กฤษณี น้ำเพชร (2521 : 116) และ กศิยา โสรัจสุขะโท (2524 : 90) ที่พบว่า ในด้านวิชาการ สิ่งที่หัวหน้ามหาวิทยาลัยปฏิบัติได้น้อยคือการสาธิตวิธีสอน การนิเทศที่ครูได้รับในค่านิเทศสอนและเทคนิคการสอนน้อยเกือบทุกประเด็น และที่พบว่า หัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทยเข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนและให้คำแนะนำแก่ครูน้อยกว่าข้ออื่น ๆ นั้นแสดงว่า ครูมีอิสระอย่างเต็มที่ในการสอนในชั้นเรียนโดยไม่มีผู้นิเทศเข้าไปเกี่ยวข้องซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ จันทน์ อโศกยานนท์ (2523 : 77) ที่พบว่างานนิเทศการสอนที่หัวหน้ามหาวิทยาลัยจัดทำมากได้แก่การสังเกตการสอนของครูอาจารย์ในชั้นเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก้ไข สาธิตการสอนและเทคนิคการสอนที่ใช้โดยผลดีแก่ครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ในข้อที่ทั้งหัวหน้ามหาวิทยาลัยและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การแนะนำให้ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ออกสอน แสดงว่าครูก็ต้องยอมรับการนิเทศและถือเป็นข้อปฏิบัติในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา ลิ้มเลิศเสถียร (2528 : 97) ที่พบว่าครูภาษาไทยได้แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้นักเรียนทราบล่วงหน้า และสอนโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู่มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทยและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอนของหัวหน้ามหาวิทยาลัยภาษาไทย พบว่ามีความเห็นแตกต่างกัน ข้อที่เห็นความเห็นแตกต่างกันมากคือ

การแนะนำเทคนิคการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การแนะนำวิธีสอนที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม การแนะนำเกี่ยวกับการเล่าเรื่องและยกตัวอย่าง ทั้งนี้อาจเพราะหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยเองก็ไม่ได้มีความรู้เรื่องวิธีสอน เทคนิคการสอนใหม่ ๆ มากไปกว่าครูพอที่จะนิเทศวิธีสอนให้เกิดผลดีแก่ครูได้ ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากครูภาษาไทยและหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอนและเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเหมือนกัน ความสามารถด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอนจึงไม่ต่างกัน ดังนั้นแม้หัวหน้าหมวดวิชาคิดว่าคนปฏิบัติงานนิเทศด้านวิธีสอนในบางเรื่องไต่ถามแล้ว แต่ครูผู้รับการนิเทศก็คิดว่าหัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติไถ่ถาม หัวหน้าหมวดวิชาจึงต้องสนใจเกี่ยวกับวิธีสอนให้มากขึ้น

7. ด้านสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยเห็นว่าการปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศทางวิชาการด้านสื่อการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูจิต อาศัยบุญ (2519 : 99) จันทน์ อโศกยานนท์ (2523 : 80) และ สัจจา จันทรเจริญ (2526 : 143) ที่พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่าคนได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอนมาก แต่ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานนิเทศด้านนี้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณี น้าเพชร (2521 : 116) และ ศศิยา โสรัจสุขะโท (2524 : 91) ที่พบว่าครูเห็นว่าการนิเทศการใช้สื่อการสอนแก่ครูในเกณฑ์น้อย ปริมาณการนิเทศด้านสื่อการสอนที่ครูได้รับน้อยเกือบทั้งหมด ผู้วิจัยเห็นว่าคงเนื่องจากครูภาษาไทยมีความคาดหวังสูงว่าหัวหน้าหมวดวิชาจะปฏิบัติงานนิเทศด้านสื่อการสอนมาก จึงเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติงานนิเทศด้านนี้น้อยในขณะที่หัวหน้าหมวดวิชาคิดว่าตนเองได้ปฏิบัติมากแล้ว และแม้ว่าผลการวิจัยพบว่าทั้งสองฝ่ายเห็นสอดคล้องกันว่า หัวหน้าหมวดวิชาชี้แจงให้ครูเห็นประโยชน์ของการใช้สื่อการสอนมากก็ตาม ผู้วิจัยคิดว่าครูไม่ได้ต้องการเพียงเท่านั้น แต่ครูสนใจและต้องการให้หัวหน้าหมวดวิชานิเทศด้านสื่อการสอนในเรื่องอื่นๆ เช่น การผลิต การทดลองใช้ การช่วยเหลือในการยืมสื่อการสอน ฯลฯ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการด้านสื่อการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จึงพบว่ามีความเห็นแตกต่างกัน แต่มีความเห็นสอดคล้องกันโดยเฉพาะในเรื่องการแนะนำให้ครูดูแลรักษาสื่อการสอน การแนะนำให้ครูหาสถิติในการใช้สื่อการสอนแต่ละ

ชนิกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทน์ อโศทยานนท์ (2523 : 80) ที่พบว่า ครูและหัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่า งานด้านสื่อการสอนที่หัวหน้าหมวดวิชาจัดทำมากคือ การจัดทำแบบเรียนแล้วเก็บรักษาให้อยู่ในสภาพดี จัดทำบัญชีและสถิติการยืม การคืนอุปกรณ์แต่ละชนิก

8. ด้านกิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ปฏิบัติภารกิจทางวิชาการด้านนี้ มาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร (2521 : 115) ทศิยา โสรัจสุขะโต (2524 : 92) ชำนาญ ม่วงศักดิ์ศรี (2527 : 70-71) และ กาญจนนา สุวีร์รัตนกร (2528 : 85-86) ที่พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการนิเทศด้านกิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์น้อย ครูได้รับการนิเทศด้านนี้น้อย และครูก็มีการปฏิบัติใน ด้านนี้น้อยไปด้วย จากผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาอาจเป็นเพราะ ปัจจุบันหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเริ่มตื่นตัวกันมากขึ้น เริ่มเปลี่ยน บทบาทของตนเมื่อต้องปฏิบัติงานตามหลักการของหลักสูตรใหม่ เนื่องจากมีการติดตาม ผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2524 อยู่ตลอดเวลาที่เป็นได้ และข้อที่ครูและหัวหน้าหมวดวิชาเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะทางภาษากำหนดการพูด ฟัง อ่าน เขียน เมื่อมีการส่งเสริมดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่าครูภาษาไทยต้องจัดกิจกรรมเสริมทักษะ ทางภาษาของนักเรียนมากพอสมควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา ลิ้มปัสเสศเสถียร (2528 : 97) ที่พบว่า กิจกรรมที่มีการจัดมากได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการเขียน เช่น การจัดประกวดการเขียนบทหรือกรอกร เวียงความ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในด้าน กิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่าไม่แตกต่างกัน และข้อที่หัวหน้าหมวดวิชาและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติน้อยคือ การชี้แจง ให้ครูเข้าใจระเบียบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ ม่วงศักดิ์ศรี (2527 : 70-71) ที่พบว่าครูได้รับการนิเทศเรื่องการวาง โครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรล่วงหน้าในแต่ละปีการศึกษาบางส่วน การ ส่งเสริมให้ครูจัดนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดีไทยที่ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นสอดคล้อง

กันว่ามีการปฏิบัติมากนั้นสอดคล้องกับการวิจัยของ ทศยา โสรัจสุขะโท (2524 : 92) ที่พบว่าครูได้รับคำแนะนำในการจัดนิเทศการวันสำคัญทางวรรณคดีไทยสูง เป็นอันดับแรก

9. ด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับงานนิเทศด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทน์ อโฆทยานนท์ (2523 : 80) ที่พบว่าด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนนั้นหัวหน้าหมวดวิชาจัดทำมากทุกข้อ ข้อที่เห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือการชี้แจงให้ครูทำหลักฐานการวัดและประเมินผลอย่างเรียบร้อย และผลของการนิเทศยอมทำให้ครูปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา ลิ้มปัสเสศเสถียร (2528 : 97) ที่พบว่าครูภาษาไทยดำเนินการตามหลักสารด้านการวัดและประเมินผลมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร (2521 : 115) ทศยา โสรัจสุขะโท (2524 : 80) และ ชำนาญ ม่วงศักดิ์ศรี (2527 : 70-71) ที่พบว่า มีการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลน้อย การนิเทศด้านนี้ที่ครูได้รับอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ในเรื่องการแนะนำให้ครูใช้วิธีวัดผลที่ตรงตามจุดประสงค์ที่ครูและหัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่ามีการปฏิบัติมากนั้นสอดคล้องกับการวิจัยของ สัจจา จันทร์เจริญ (2526 : 147) ที่พบว่าหัวหน้าหมวดวิชาดูแลให้ครูวัดและประเมินผลการเรียนให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู่มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 ฝ่ายพบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานนิเทศด้านนี้ไ้มากแล้วและยอมจะมีผลทำให้งานด้านการวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพและเป็นผลดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

10. ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานนิเทศด้านนี้มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทน์ อโฆทยานนท์ (2523 : 78) ที่พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาจัดทำมาก เกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพของครูในหมวดวิชา แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร (2521 : 116)

และทศิยา โสรัจสุชะโท (2524 : 92) ที่พบว่า การปฏิบัติงานการส่งเสริมทางวิชาการแก่ครูอยู่ในเกณฑ์น้อย ปริมาณการนิเทศที่ครูได้รับน้อย ทั้งครูภาษาไทยและหัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่ามีคำสั่งเสริมให้ครูได้เข้าประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากกว่าข้ออื่น ๆ นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสัจจา จันทร์เจริญ (2526 : 145) ที่พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม สัมมนาฝึกอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากกว่าข้ออื่น ๆ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาเล็งเห็นความสำคัญของการนิเทศงานวิชาการด้านความก้าวหน้าของครูมาก เพราะอาจเห็นว่า การส่งครูเข้าอบรม สัมมนาจะช่วยให้ครูมีความรู้ก้าวหน้าทันวิทยาการใหม่ ๆ ส่วนการจัดประชุมนิเทศครูใหม่หรือการจัดครูที่เลี้ยงคอยแนะนำด้านวิชาการมีการปฏิบัติกันน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทน์อโธทยานนท์ (2523 : 77) ที่พบว่าหัวหน้าหมวดวิชาจัดครูที่ชำนาญการสอนเป็นที่เลี้ยงแก่ครูใหม่อย่างใกล้ชิดมาก ผลการวิจัยเป็นดังนี้อาจเป็นเพราะในหมวดวิชาภาษาไทยมีครูบรรจุใหม่น้อยหรือแทบไม่มีเลยในปัจจุบัน ส่วนมากจะเป็นครูที่ย้ายมาจากโรงเรียนอื่นซึ่งมีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว หัวหน้าหมวดวิชาจึงไม่เน้นการปฏิบัติในเรื่องนี้มากนัก

เมื่อเปรียบเทียบความคึกเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยในเรื่องนี้พบว่า ความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่า ครูก็ยอมรับว่าหัวหน้าหมวดวิชาได้สนับสนุนด้านความก้าวหน้าของครูอย่างจริงจัง แต่ถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่สนับสนุนไม่เห็นความสำคัญ หรือไม่มีงบประมาณเพียงพอ จะเป็นการยับยั้งความก้าวหน้าทางวิชาการของครูอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลถึงความคึกเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารต้องเข้าใจงานการนิเทศภายในโรงเรียนและให้การสนับสนุนค่านงบประมาณการนิเทศงานวิชาการในหมวดวิชา

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้หัวหน้าหมวดวิชามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารงานวิชาการและงานนิเทศงานวิชาการของหมวดวิชาไทย สนับสนุนให้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

1.3 ผู้บริหารควรจัดชั่วโมงสอนของหัวหน้าหมวดวิชาอย่างเหมาะสม เพื่อจะช่วยให้การปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการสามารถกระทำได้เต็มที่และมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

2.1 ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศและฝึกฝนตนเอง ให้มีความแม่นยำในงานวิชาการทุกด้าน สามารถนิเทศเรื่องที่ครูต้องการได้อย่างดี

2.2 ควรสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูในหมวดวิชา และผู้บริหาร อย่างสม่ำเสมอ

2.3 ควรสนับสนุนการเข้ารับการอบรม สัมมนา หรืองานวิชาการ ในเรื่องที่ต้องการทั้งในเขตการศึกษาและส่วนกลาง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูภาษาไทย

3.1 ควรกระตือรือร้นในการศึกษา ค้นคว้า ทดสอบความก้าวหน้าใหม่ ๆ ทางวิชาการอยู่เสมอ

3.2 ควรสนใจการนิเทศจากหัวหน้าหมวดวิชาในเรื่องที่ตนไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อการปฏิบัติงานวิชาการที่มีคุณภาพ

3.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานวิชาการของครูและหัวหน้าหมวดวิชา เพื่อจะได้ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานวิชาการ ใค้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัย

4.1 ควรศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาคอื่นบ้าง

4.2 ควรศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาอื่น ๆ ด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าหัวหน้าหมวดวิชานั้นปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ก็เพียงใด ควรปรับปรุงการปฏิบัติงานนิเทศในแง่ใดบ้างจึงจะทำให้การนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น